

Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019)

(Meld. St. 11 (2015-2016))

Helse- og omsorgskomiteen, 18.–19. januar 2016

Lars Rottem Krangnes, generalsekretær

Telefon 99 40 38 25

lars@ungefunksjonshemmede.no

Synne Lerhol, ungdomshelsepol. rådgiver

Telefon 91 84 69 84

synne@ungefunksjonshemmede.no

Unge funksjonshemmede er en interesseorganisasjon for 34 frivillige ungdomsorganisasjoner, som til sammen har over 25 000 medlemmer. Vi er en sentral kunnskapsleverandør og samarbeidspartner for alle som jobber med arbeidsliv, helse og organisasjonsutvikling for unge med funksjonshemninger og kroniske sykdommer.

Ungdom med nedsatt funksjonsevne og kroniske sykdommer har større helseutfordringer enn andre grupper. I 2012 ble det slått fast i en rapport bestilt av Helsedirektoratet¹ at ungdom i Norge ofte møter et helsevesen som ikke er tilpasset behov og livssituasjon hos unge mennesker. Ungdom faller derfor ofte mellom to stoler siden tilbud i helsevesenet stort sett er rettet mot enten barn eller voksne. Dette gjelder også i spesialisthelsetjenesten. Meldingen varsler blant annet sterkere grad av brukermedvirkning for ungdommer med ungdomsråd ved norske helseforetak, noe vi har jobbet for i lengre tid. Vi ønsker i denne forbindelse å komme med enkelte presiseringer, og takker for muligheten til å delta på høring.

Brukermedvirkning og ungdomsråd

Prinsippet om brukermedvirkning er, som meldingen nevner, nedfelt i pasient- og brukerrettighetsloven. Likevel mangler ungdom som brukergruppe ofte anledning til å påvirke sitt tjenestetilbud i spesialisthelsetjenesten.² Dette bidrar til at ungdom og unge voksne ikke får et likeverdig helsetilbud, fordi tjenestene i liten grad er tilpasset barn og unges særskilte behov. Den kommende sykehusplanen legger krav om opprettelse av brukerråd ved norske helseforetak. Det viser at Regjeringen tar denne problemstillingen på alvor, og er et skritt i riktig retning.

Unge funksjonshemmede er svært positiv til Regjeringens forslag om krav til ungdomsråd ved norske helseforetak. Reell medvirkning forutsetter deltakelse beslutningsprosesser som angår brukergruppen. Vi mener at helseforetakene må sikre ung brukerrepresentasjon ved å inkludere representanter fra brukerorganisasjoner for ungdom i alle relevante beslutningsprosesser. Videre vil vi presisere at ungdomsråd må opprettes ved alle helseforetak, og ikke utelukkende de med barneavdelinger. Ungdom over 18 år er pasienter og brukere ved alle helseforetak, også på voksenavdelinger, med samme særskilte utfordringer som ungdom under 18.

¹ Rambøll Management på oppdrag fra Helsedirektoratet (2012) *Helsetilbud til ungdom og unge voksne, Rapport IS-2044.*

² Rambøll Management på oppdrag fra Helsedirektoratet (2012) *Helsetilbud til ungdom og unge voksne, Rapport IS-2044.*